

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування сфер зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття під час дії воєнного стану

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття" (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 22, ст. 171 із наступними змінами):

1) у статті 7:

в абзаці другому частини першої слова "у тому числі одноразова її виплата для організації безробітним підприємницької діяльності" виключити;

частину другу після абзацу шостого доповнити новим абзацом такого змісту:

"надання одноразової фінансової допомоги для організації підприємницької діяльності відповідно до статті 27 Закону України "Про зайнятість населення".

У зв'язку з цим абзаци сьомий – дванадцятий вважати відповідно абзацами восьмим – тринадцятим;

2) частини сьому і одинадцяту статті 22 виключити;

3) у статті 23:

частину шосту виключити;

частину сьому викласти в такій редакції:

"7. Порядок надання допомоги по безробіттю визначається Кабінетом Міністрів України";

4) абзац третій частини третьої статті 36 виключити;

5) розділ VIII "Прикінцеві положення" доповнити пунктом 3³ такого змісту:

"3³. Установити, що під час дії воєнного стану:

Кабінет Міністрів України визначає перелік видів забезпечення, соціальних послуг, компенсацій та допомоги у сферах зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, а також особливості їх надання;

Кабінет Міністрів України визначає особливості реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, а також особливості призначення, відкладення, скорочення тривалості, припинення виплати допомоги по безробіттю, відмінні від встановленого порядку;

Кабінет Міністрів України затверджує бюджет Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та приймає інші рішення, передбачені цим Законом та Законом України "Про зайнятість населення", без погодження (схвалення) правлінням Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;

допомога по безробіттю призначається з першого дня надання статусу безробітного;

виплата допомоги по безробіттю може здійснюватися без особистого відвідування безробітним, який перебуває на тимчасово окупованій території або на території, на якій ведуться бойові дії, територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, за умови підтвердження безробітним наміру перебування у статусі безробітного будь-якими засобами комунікації, у тому числі електронними, не рідше ніж один раз на 30 календарних днів;

призначення допомоги по безробіттю внутрішньо переміщеним особам або особам, які перебувають на тимчасово окупованій території або на території, на якій ведуться бойові дії, які не мають документів про періоди страхового стажу, трудової діяльності, заробітну плату (дохід, грошове забезпечення), здійснюється на підставі відомостей, наявних у:

Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків;

Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань;

Державному реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування;

інформаційній системі Державної міграційної служби України та Міністерства внутрішніх справ України;

Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб;
податковій звітності за останній звітний період чи за IV квартал 2021 року або річній звітності за 2021 рік;

до отримання відомостей стосовно осіб, зазначених в абзаці сьомому цього пункту, допомога по безробіттю призначається їм у мінімальному розмірі, а загальна тривалість виплати такої допомоги не може перевищувати 180 календарних днів; після надходження необхідних відомостей тривалість виплати допомоги по безробіттю та її розмір переглядаються відповідно до законодавства;

максимальний розмір допомоги по безробіттю не може перевищувати 150 відсотків мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня календарного року;

виплата допомоги по безробіттю припиняється з підстав, визначених статтею 31 цього Закону, а також у разі перебування безробітного за кордоном понад 30 календарних днів".

2. У Законі України "Про зайнятість населення" (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 24, ст. 243 із наступними змінами):

1) у пункті 24 частини першої статті 1 слова "з причин економічного, технологічного і структурного характеру" замінити словами "(виконання робіт, надання послуг), з причин економічного, технологічного характеру, виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного або воєнного стану, встановлення карантину";

2) пункт 3 частини другої статті 24 викласти в такій редакції:

"3) сприяння самозайнятості населення, організації підприємницької діяльності";

3) назву та частину першу статті 27 викласти в такій редакції:

"Стаття 27. Сприяння самозайнятості населення, організації підприємницької діяльності та створенню нових робочих місць

1. Для стимулювання самозайнятості населення, підприємницької ініціативи центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, забезпечує надання безоплатних індивідуальних і групових консультацій з питань організації та провадження підприємницької діяльності із залученням на громадських засадах працівників органів державної влади у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері зайнятості населення та трудової міграції.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, через свої територіальні

органи сприяє безробітним у реалізації права на організацію підприємницької діяльності шляхом:

надання одноразової фінансової допомоги для організації підприємницької діяльності;

супроводження та консультування протягом двох років з дня державної реєстрації юридичної особи або фізичної особи – підприємця осіб, які отримали одноразову фінансову допомогу для організації підприємницької діяльності.

Порядок надання одноразової фінансової допомоги для організації підприємницької діяльності та її повернення, а також граничний розмір такої допомоги затверджуються Кабінетом Міністрів України”;

4) у частині першій статті 45:

у пункті 7:

у першому реченні слова і цифри "протягом 30 робочих днів з дати прийняття рішення про таке відвідування (крім періоду дії карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб)" замінити словами і цифрами "протягом 30 робочих днів з дня, наступного за днем прийняття ним рішення про таке відвідування”;

друге речення виключити;

доповнити пунктом 7¹ такого змісту:

"7¹) непідтвердження без поважних причин будь-якими засобами комунікації, у тому числі електронними, наміру перебування у статусі зареєстрованого безробітного протягом 30 робочих днів з дня, наступного за днем останнього підтвердження (відвідування) (під час дії надзвичайного або воєнного стану, карантину, у разі виникнення надзвичайної ситуації)”;

доповнити абзацом двадцятим такого змісту:

"Наявність поважних причин підтверджується відповідними документами”;

5) статтю 47 викласти в такій редакції:

"Стаття 47. Допомога по частковому безробіттю

1. Допомога по частковому безробіттю – це вид державної підтримки застрахованих осіб (працівників та фізичних осіб – підприємців) у разі втрати ними частини заробітної плати (доходу) у зв’язку із зупиненням (скороченням) виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг) з причин економічного, технологічного характеру, виникнення надзвичайної ситуації, введення надзвичайного або воєнного стану, встановлення карантину.

Допомога по частковому безробіттю не надається працівникам органів державної влади, органів місцевого самоврядування або закладів, установ, організацій, створених ними у встановленому порядку, які повністю утримуються за рахунок державного чи місцевого бюджету.

2. Допомога по частковому безробіттю надається територіальним органом центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, за зверненням роботодавця або фізичної особи – підприємця, який є застрахованою особою, для її виплати працівникам або фізичній особі – підприємцю, який є застрахованою особою.

3. Допомога по частковому безробіттю не надається у разі, якщо:

1) зупинення (скорочення) виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг) має сезонний характер або виникає виключно з організаційно-виробничих причин;

2) працівник відмовився від працевлаштування (тимчасового переведення) на підходящу роботу у роботодавця з повним робочим днем (тижнем) або працює у роботодавця за сумісництвом, або проходить альтернативну (невійськову) службу;

3) протягом шести місяців, що передують місяцю зупинення (скорочення) виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг), у роботодавця, фізичної особи – підприємця наявна заборгованість з виплати заробітної плати та/або із сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, та/або із сплати страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування;

4) роботодавець, фізична особа – підприємець перебуває у процесі припинення юридичної особи, припинення підприємницької діяльності, визнаний у встановленому порядку банкрутом або стосовно нього порушено справу про банкрутство, перебуває у процесі санації.

4. Право на допомогу по частковому безробіттю мають застраховані особи, зазначені у частині першій цієї статті, за яких (які) протягом останніх шести місяців, що передують місяцю, в якому почалося зупинення (скорочення) виробництва продукції (виконання робіт, надання послуг), сплачено (сплатили) єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. У разі якщо протягом останніх шести місяців до звернення про надання допомоги по частковому безробіттю законодавством надано право окремим роботодавцям або фізичним особам – підприємцям не сплачувати єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, застосовуються попередні 180 календарних днів до такого періоду.

5. У разі порушення гарантій зайнятості осіб, яким виплачувалася допомога по частковому безробіттю (розірвання трудового договору з підстав, передбачених пунктом 1 статті 36, частиною третьою статті 38, пунктом 1 частини першої статті 40 Кодексу законів про працю України), протягом шести місяців з дня закінчення виплати допомоги (якщо допомога виплачувалася менше ніж 180 календарних днів – протягом періоду, що дорівнює періоду виплати допомоги) кошти такої допомоги повертаються роботодавцем у повному обсязі до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

У разі припинення підприємницької діяльності фізичною особою, яка отримувала допомогу по частковому безробіттю, протягом шести місяців з дня закінчення виплати допомоги (якщо допомога виплачувалася менше ніж 180 календарних днів – протягом періоду, що дорівнює періоду виплати допомоги) кошти такої допомоги повертаються отримувачем у повному обсязі до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

6. Порядок, строки, розмір та критерії надання допомоги по частковому безробіттю, порядок повернення коштів такої допомоги до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття визначаються Кабінетом Міністрів України.

7. Фінансування виплат, визначених цією статтею, здійснюється в межах коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством";

б) статтю 47¹ виключити;

7) розділ XI "Прикінцеві та перехідні положення" доповнити пунктом 5² такого змісту:

"5². Установити, що під час дії воєнного стану:

Кабінет Міністрів України визначає перелік видів забезпечення, соціальних послуг, компенсацій та допомоги у сферах зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, а також особливості їх надання;

Кабінет Міністрів України визначає особливості реєстрації, перереєстрації безробітних та ведення обліку осіб, які шукають роботу, а також особливості призначення, відкладення, скорочення, тривалості, припинення виплати допомоги по безробіттю, відмінні від встановленого порядку;

Кабінет Міністрів України затверджує бюджет Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття та приймає інші рішення, передбачені цим Законом та Законом України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування

на випадок безробіття", без погодження (схвалення) правлінням Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття;

видача та продовження дії дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства здійснюються за рішенням територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, за заявою роботодавця, поданою будь-якими засобами комунікації, у тому числі електронними, разом з документами, визначеними цим Законом;

видача та продовження дії дозволу на застосування праці громадян Російської Федерації, Республіки Білорусь (за необхідності – громадян інших держав) здійснюються за погодженням із регіональними органами Служби безпеки України; строки, визначені частиною першою статті 42^б цього Закону, продовжуються до отримання погодження або відмови у такому погодженні; територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, відмовляє у видачі або продовженні дозволу на застосування праці громадян Російської Федерації, Республіки Білорусь (за необхідності – громадян інших держав) у разі відмови регіональних органів Служби безпеки України у погодженні видачі або продовження такого дозволу;

статус безробітного надається особі з першого дня її реєстрації у територіальному органі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, за особистою заявою без вимоги щодо наявності підходящої роботи;

особа, яка перебуває на тимчасово окупованій території або на території, на якій ведуться бойові дії, може звернутися до будь-якого територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, будь-якими доступними їй засобами комунікації, у тому числі електронними, із заявою про надання статусу безробітного;

надання статусу безробітного внутрішньо переміщеним особам, а також особам, які перебувають на тимчасово окупованій території або на території, на якій ведуться бойові дії, які не мають документів, необхідних для реєстрації їх як безробітних, та/або про періоди страхового стажу, трудової діяльності, заробітну плату (дохід, грошове забезпечення), здійснюється на підставі відомостей, наявних у:

Державному реєстрі фізичних осіб – платників податків;

Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань;

Єдиній державній електронній базі з питань освіти;

Державному реєстрі загальнообов'язкового державного соціального страхування;

інформаційній системі Державної міграційної служби України та Міністерства внутрішніх справ України;

Єдиній інформаційній базі даних про внутрішньо переміщених осіб;

податковій звітності за останній звітний період чи за IV квартал 2021 року або річній звітності за 2021 рік;

для отримання статусу безробітного, внутрішньо переміщені особи, а також особи, які перебувають на територіях, на яких ведуться бойові дії, у яких не розірвані трудові договори з роботодавцем, подають до територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, заяву на ім'я роботодавця про припинення трудового договору за формою, визначеною центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, про що повідомляються роботодавець (будь-якими засобами комунікації, у тому числі електронними), територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, та територіальний орган Пенсійного фонду України;

підходящою для безробітного та особи, яка шукає роботу, вважається робота, яка:

1) відповідає його (її) освіті, професії/професіям (спеціальності/спеціальностям), кваліфікації, а також набутому особою за період своєї трудової діяльності досвіду роботи, – протягом 30 календарних днів з дня надання статусу зареєстрованого безробітного;

не потребує кваліфікації (спеціальності), професійної підготовки, або робота, що потребує первинної професійної підготовки, зокрема безпосередньо на робочому місці, – для осіб, які перебувають у статусі зареєстрованого безробітного понад 30 календарних днів, та для осіб, які не мають професії (спеціальності) і вперше шукають роботу;

2) відповідає рівню заробітної плати залежно від тривалості безробіття. При підборі підходящої роботи враховується заробітна плата у розмірі:

не нижче розміру заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) за останнім місцем роботи (служби) – для осіб, які перебувають у статусі зареєстрованого безробітного протягом 30 календарних днів з дня надання такого статусу;

не нижче розміру мінімальної заробітної плати для роботи на умовах повного робочого часу (дня) для осіб, які:

перебувають у статусі зареєстрованого безробітного понад 30 календарних днів;

здійснюють пошук роботи вперше;

підбір підходящої роботи здійснюється за місцем звернення особи до територіального органу центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, та не обмежується межами адміністративно-територіальної одиниці, в якій особа зареєстрована як безробітний чи звернулася для пошуку роботи; без згоди особи їй не може пропонуватися робота, яка потребує зміни місця проживання або місця перебування;

дія пунктів 7 і 7¹ частини першої статті 45 цього Закону не поширюється на осіб, які зареєстровані у територіальних органах центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, на тимчасово окупованих територіях або на територіях, на яких ведуться бойові дії, за умови відвідування ними такого територіального органу (підтвердження наміру перебування у статусі безробітного будь-якими засобами комунікації, у тому числі електронними) протягом 30 календарних днів після припинення або скасування воєнного стану;

реєстрація безробітного у територіальному органі центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, припиняється з підстав, визначених частиною першою статті 45 цього Закону, а також у разі перебування безробітного за кордоном понад 30 календарних днів;

центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері зайнятості населення та трудової міграції, надає роботодавцю, який працевлаштовує безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб, компенсацію витрат на оплату праці таким працівникам у порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України".

3. У частині четвертій статті 7 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 1, ст. 1; 2016 р., № 6, ст. 58):

абзац другий викласти в такій редакції:

"Внутрішньо переміщена особа, яка не мала можливості припинити трудовий договір (інший вид зайнятості) відповідно до пункту 1 статті 36, статей 38, 39 Кодексу законів про працю України у зв'язку з неможливістю продовження роботи за таким трудовим договором (іншого виду зайнятості) за попереднім місцем проживання, для набуття статусу безробітного та отримання допомоги по безробіттю і соціальних послуг за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття має право припинити такий трудовий договір в односторонньому порядку, подавши до центру зайнятості за місцем проживання внутрішньо переміщеної особи заяву на ім'я роботодавця про припинення трудового договору";

після абзацу другого доповнити п'ятьма новими абзацами такого змісту:

"Датою припинення трудового договору є день, наступний за днем подання такої заяви.

Центр зайнятості за місцем проживання внутрішньо переміщеної особи у день припинення трудового договору повідомляє про це:

роботодавця (будь-якими засобами комунікації, у тому числі електронними);

територіальний орган Пенсійного фонду України;

територіальний орган Державної податкової служби".

У зв'язку з цим абзац третій вважати абзацом восьмим.

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Уповноважити Кабінет Міністрів України на час дії воєнного стану на прийняття рішень, пов'язаних з функціонуванням сфер зайнятості та загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, у тому числі з питань, врегульованих спеціальними законами України.

Президент України

м. Київ
21 квітня 2022 року
№ 2220-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ